

Sjøfartsdirektoratet
Postboks 2222
5509 Haugesund
post@sdir.no

Deres ref: 2023/120380-1

03.04.2024

Høring

Forskrift om forbud mot utslipp av kloakk fra fritidsbåter i Oslofjorden Uttalelse fra Oslofjordens Friluftsråd

Bakgrunnen for forslaget er oppdrag fra Klima- og miljødepartementet til Sjøfartsdirektoratet om å utarbeide en forskrift om forbud mot utslipp av kloakk fra fritidsbåter i Oslofjorden. Dette er en oppfølging av Helhetlig tiltaksplan for Oslofjorden for å sikre en ren, rik og tilgjengelig Oslofjord for alle.

OF er positive til forslaget til forskrift, men mener forskriften bør omfatte alle fartøy i Oslofjorden som i dag slipper ut kloakk

Oslofjordens Friluftsråd (OF) mener denne forskriften er et positivt bidrag til arbeidet med å forhindre unødvendig tilskudd av nitrogen, andre næringsstoffer og partikler til Oslofjorden. OF ønsker at forskriften trer i kraft så snart som mulig. Forskriften bør utvides til å omhandle alle fartøy som i dag slipper ut kloakk i det geografisk avgrensede området og som ikke reguleres i dag. Konsekvensutredningen utført av Miljødirektoratet og Sjøfartsdirektoratet konkluderte med at tiltaket for fritidsbåter utgjør en liten del av den totale mengden av organisk materiale og næringssalter som blir tilført fjorden. OF vil minne om at utslippene fra fritidsbåter skjer i sommersesongen som er da algeoppblomstringen foregår og som lokalt kan føre til større oppblomstringer enn normalt. Det er åpenbart en større mengde som slippes ut av større fartøy (skip, fiskebåter, ferger, turist- og selskapsbåter mm) og det må legges til rette for at ingen fartøy er nødt til å slippe kloakk i fjorden, renses på båt eller ei, men kan enkelt levere kloakken til et mottak. De aller fleste store rensaneanleggene ligger i nær tilknytning til Oslofjorden og bør omstilles til å motta fjordbasert kloakk. Øvrige septikmottak bør organiseres gjennom kommunen slik at de blir fornuftig plassert ut i kommunens sjøareal. OF ønsker at kommunene plikter å legge til rette for mottak.

Nærmere begrunnelse

OF har siden 1933 arbeidet for en ren og rik Oslofjord. Alle kommunene som grenser til Oslofjorden, til og med Larvik kommune, er medlemmer i OF. Vi har vært med å utarbeide Helhetlig tiltaksplan og sitter i dag i Oslofjorderådet. Vi er engasjert i en rekke prosjekter for å bedre miljøtilstanden i fjorden. Det er derfor spesielt viktig for oss at alle tiltak som kan bidra til forbedring utføres på best mulig måte og så snart som mulig.

Fagrådet for Indre Oslofjord begynte allerede i 1984 å engasjere seg i spørsmål som gjelder forurensning fra fritidsbåter. I 1998 ble det foreslått endring i den sentrale forurensningsforskriften som skulle gjelde et forbud mot å slippe ut kloakk, men dette ble stemt ned. Flere kommuner laget i etterkant allikevel lokale forskrifter, bla Nesodden, Vestby og Nordre Follo. OF mener det er på høy tid og meget viktig med det grunnlaget vi har i dag om miljøtilstanden til Oslofjorden, at det innføres et forbud mot alt utslipp av kloakk i hele det geografiske området.

Adresse:
Vaterlandsveien 23
3470 Slemmestad

Telefon:
67 55 49 90
Nettside:
oslofjorden.org

E-post:
oslofff@online.no
Org.nummer:
971 454 415

Bankkonto:
7878 06 09566

Da det nå er utført et godt arbeide for å lage konsekvensutredning og forskrift for fritidsbåter bør arbeidet videreføres til å inkludere alle fartøy det måtte gjelde som i dag har praksis med å slippe kloakk ut i fjorden og som per i dag ikke reguleres jmf. Nordre Follo forskrift; [Forskrift om forbud mot utslipp av kloakk i sjøområder fra skip, småbåter og fritidsbåter, Nordre Follo kommune, Viken - Lovdata](#)

Det bør utredes grundigere om renseanlegg på fritidsbåter/andre fartøy faktisk renser nitrogen før det slippes ut. Om ikke bør også disse båtene levere den rensede kloakken til land.

Mottak og kommunenes ansvar

Følgerebrevet til høringen sier følgende:

- *Forurensningsloven § 26, Kommunen skal sørge for nødvendige anlegg for tømning av avløpsvann fra fritidsbåter. Etter forarbeidene skal bestemmelsen forstås slik at den også omfatter kommunens ansvar for å etablere tømmeanlegg, og dermed sørge for et tilstrekkelig tilbud for tømning, i den grad det er nødvendig.*
- *Etter forurensningsforskriften § 20-5 har også havneansvarlig, ut ifra behovet til brukerne av havnen, en plikt til å sørge for etablering og drift av mottaksordninger for avfall og lasterester fra skip. Dette gjelder uavhengig av et forbud.*

OF mener at forbudet kan og bør pålegge kommunene en plikt til å etablere tilstrekkelig tømmeanlegg og ikke la det være opp til kommunene å vente på etterspørselen eller se om det blir nødvendig. Det bør inngå i kommunal planlegging slik at anleggene blir organisert på en god måte og spredt fornuftig rundt i kommunens sjøområde. Kommunene må samarbeide med havneanleggene slik at kommunens sjøareal blir sett i sin helhet. Mottakene må være lett tilgjengelige og enkle å benytte seg av fra flytebrygger e.l. Det må fastsettes en frist for kommunene å få på plass mottak, for eksempel 31.12.2026. Erfaringer fra lignende forskrifter i Sverige og Finland kan være med på å skape de beste løsningene [Tømning av septiktanker i Sverige: Erfaringer fra lovpålegget om utslipp av toalettavfall - Kongelig Norsk Båtforbund \(knbf.no\)](#)

Enkelte kommuner som Oslo havn har gode løsninger for mottak av kloakk for en varierende mengde av båter og skip, men det gjelder ikke alle havner selv om de tar imot store båter/skip. De aller fleste store renseanleggene ligger i nær tilknytning til Oslofjorden og bør omstilles til å kunne motta fjordbasert kloakk. Spesielt er dette fornuftig for de større fartøyene som ikke kan legges til i mindre havneanlegg med små tømmeanlegg.

Den økonomiske byrden en båtbruker av fritidsbåter (yrkesbåt eller firma av større fartøy når forbudet også gjelder dem) opplever, må ikke legges så høyt at det fører til forsøk på å omgå kravet om å levere ved mottak. Kommuner og fylkeskommuner bør bidra for å holde avgiften ved levering så lav som mulig evt vurdere om det bør være gratis. Prinsippet om at forurenser betaler og generell plikt om å unngå forurensing jf. § 7 Forurensningsloven må ikke brukes mot båtbrukeren på en slik måte at det skaper unaturlig høye kostnader.

Ansvar og oppfølging

I høringsbrevet opplyses det om at politiet er kontrollmyndighet, men at det vil være vanskelig å følge opp. En mulighet er at alle leveringer til mottak registreres og at man må vise til tømmerutiner.

Informasjonstiltak

OF støtter forslaget i høringsbrevet om informasjonskampanjer. Det er avgjørende at alle mottak og forstår informasjonen som legges ut. Det bør skiltes godt i alle havner om nærmeste

mottak. Båtforeninger og båtorganisasjoner bør få god informasjon som lett kan sendes ut til medlemmer. OF bidrar gjerne til å spre informasjon gjennom sine kanaler.

OF håper våre innspill tas inn i videre utarbeidelse av forskriften. Forbudet mot kloakkutslipp som ligger i forskriften vil ha direkte positive virkninger på miljøet i fjorden og til folks holdninger om å ta vare på vannkvaliteten. Alle tiltak som kan forbedre miljøet i Oslofjorden vil være med på å muliggjøre gjennomføringen av «Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv».

Vennlig hilsen
OSLOFJORDENS FRILUFTSRÅD

Liv Marit Hansen Toverud
Avd.leder Natur og Miljø

Inger-Marie Juel Gulliksen
Seniorrådgiver Natur og Miljø

Godkjent og sendt elektronisk

Kopi:

OFs rådsmedlemmer i Nesodden
FNF Akershus, Buskerud, Østfold og Vestfold
Viken fylkeskommune